

ननुतर्हित्वंमत्कृपयाकथयओमिति कथयति मामेवयज्ञरूपंविधत्ते मामेवतत्तद्देवतारूपमभिधत्तेनमत्तःपृथक् यच्चाकाशादिप्रपञ्चजातम् तस्मा
द्वाएतस्मादात्मनआकाशःसंभूतइत्यादिनाविकल्प्यापोह्यतेनिराक्रियते तदप्यहमेवमत्तःपृथगस्ति कुतइत्यपेक्षायांसर्ववेदार्थसंक्षेपतःकथयति
एतावानेवसर्वेषांवेदानामर्थः तमेवाह शब्दोवेदःमांपरमार्थरूपमाश्रित्य भिदांमायामात्रमित्यनूद्य नेहनानास्ति किंचनेतिप्रतिषिध्यप्रसीदति
निवृत्तव्यापारोभवति अयंभावःयथाहं कुरेयोःसःसएवतद्विस्तारभूतनानाकाण्डशाखास्वपि तथैवप्रणवस्ययोऽर्थःपरमेश्वरः सएवतद्विस्तारभूतानां
सर्ववेदकाण्डशाखानामपिसंगच्छेतनान्यइति नित्यमुक्तःस्वतःसर्ववेदकत्सर्ववेदवित् स्वपरज्ञानदातायस्तवंदेगुरुमीश्वरम् ॥ ४३ ॥ इत्येका
दशोटी० एकविंशोऽध्यायः ॥२१॥ ७३ ॥ ७३ ॥ द्वाविंशोतत्त्वसंख्यानामविरोधविधोच्यते पुंप्रकृत्योर्विवेकश्चजन्ममृत्युविधादिच

मांविधत्तेऽभिधत्तेमांविकल्प्यापोह्यतेत्वहम् ॥ एतावान्सर्ववेदार्थःशब्दआस्थायमांभिदाम् ॥ मायामा
त्रमनूद्यांतेप्रतिषिध्यप्रसीदति ॥ ४३ ॥ इतिश्रीभागवतेमहापुराणेएकादशस्कंधेएकविंशोऽध्यायः ॥
॥ २१ ॥ उद्धवउवाच कतितत्त्वानिविश्वेशसंख्यातान्युपिभिःप्रभो ॥ नवैकादशपञ्चत्रीण्यात्त्वमि
हशुश्रुम ॥ १ ॥ केचित्षड्विंशतिंप्रादुरपरेपञ्चविंशतिम् ॥ सप्तैकेनवषट्केचिच्चत्वार्यैकादशापरे ॥ २ ॥ के
चित्सप्तदशप्रादुःषोडशैकेत्रयोदश ॥ एतावत्त्वंहिसंख्यानामृषयोयद्विवक्षया ॥ गायंतिपृथगायुष्मन्निदं
नोवक्तुमर्हसि ॥ ३ ॥ श्रीभगवानुवाच युक्तयःसंतिसर्वत्रभाषंतेब्राह्मणायथा ॥ मायांमदीयामुद्धृत्य
वदतांकिनुदुर्घटम् ॥ ४ ॥

॥ १ ॥ तदेवंवेदादीनांप्रवृत्तिपरत्वं

निराकृत्यमोक्षपरत्वंनिर्णीतं सतिचमोक्षपरत्वेऽपि तदवांतरविवादाः तथाहि केचित्तत्त्वसंख्यासुविवदंति तत्राऽपिबाह्यार्थसदसत्त्वेआत्मत्वेऽप्येक
त्वनानात्वादिषुतत्रकिंसत्यमिति जिज्ञासयापृच्छति कतीति ऋषिभिःआगमेषुबहुधासंख्यातानितेषुकतियुक्तानीत्यर्थः भगवन्मतानुवादपूर्वकंब
हुधासंख्यानंप्रपञ्चयति नवेतित्रिभिः त्वंतावदष्टाविंशतितत्त्वान्यात्थ तानिचवयंशुश्रुमः श्रुतवतः ॥ १ ॥ २ ॥ एतावतीनांभावएतावत्त्वंनानात्वमि
त्यर्थः यद्विवक्षयायत्प्रयोजनमभिप्रेत्यचगायंति आयुष्मन्नित्यमूर्ते ॥ ३ ॥ विवक्षाभेदेनसर्वयुक्तमेव माययाचकिंनामनयुक्तमित्याह युक्तयइति
यथाब्राह्मणाभाषंतेतद्युक्तंनचवस्तुतः यस्मात्संतिसर्वत्रांतर्भूतानिसर्वाणितत्त्वानि किंच मायामिति असत्त्वेऽपिमायाश्रयत्वात्घटतएवेत्यर्थः उ
द्धृत्यस्वीकृत्य नहिमरीचिजलपरिमाणादिविवादेकिंचिदघटितमिवभवति ॥ ४ ॥